

Frånsedt sagans verld, veta vi för öfrigt af historien, att bergsbygden och skogarne voro tillhåll för stigmän och fredlöse, såsom bland annat framgår af det isländska namnet på den stora lavaöknen i norr (*óðáðahraun* = illgerningsmarken) och af namnet *skógarmaðr* på den, som stod utanför lagarne¹.

Det bör alltså ej väcka förvåning, om Nordbon ryste tillbaka, då han stod inför alpverldens sublima naturskådespel, om han ej med den moderne turistens tjusning hängaf sig åt deras betraktande. Estetiken lär oss, att det subjektiva intrycket af det sublima allra först framträder såsom en känsla af olust; öfver denna torde man sällan ha hunnit i Nordens forntid. Härmed förnekas naturligtvis ingalunda, att i den fornnordiska vitterheten upphöjda skildringar finnas af fjällnaturen, men denna tyckes ej hafva utgjort landskapsidealet. »Förskräckligt högt»² säges i en senare saga ett berg vara, ett uttryck som ej torde vara en blott fras. Man har derjämte bestämda utsagor, som intyga, att fjällbygden ansågs såsom en föga angenäm vistelseort, vare sig detta berodde på någon längtan »ud over de høje Fjælde» eller man nedtrycktes af bergens vildhet och fasaväckande majestät. Så t. ex. säger Svipdagr³: dystert är vårt lif här uppe bland fjällen i afskilda dalar och ödemarker⁴; och om den ryktbare Grette förtäljes det, att han hyste liknande känslor bland fjällen⁵. För att nämna ännu ett hithörande exempel,

¹ Jfr *Vágum ór skógi*, *Atlamál*, strof 99.

² *Fjall mikit ok ógnahátt*, *Fornaldarsögur Norðrlanda* 3, s. 480.

³ *Saga Hrólfs konungs Kraka* i *Fornaldarsögur Norðrlanda* 1, sid. 35.

⁴ *Dauflig er vor æfi at vera hér við fjöll uppi í afdölum ok óbygdum*.

⁵ *Grettla*, s. 126 (1859 års upplaga): *hánnum þótti daufligt mjök á fjallinu*.